

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

11 decembrie 2013*

„Concurență — Concentrări — Piețe europene ale comunicațiilor prin internet — Decizie de declarare a concentrării ca fiind compatibilă cu piața internă — Erori vădite de apreciere — Obligația de motivare”

În cauza T-79/12,

Cisco Systems Inc., cu sediul în San Jose, California (Statele Unite),

Messagenet SpA, cu sediul în Milano (Italia),

reprezentate de L. Ortiz Blanco, de J. Buendía Sierra, de A. Lamadrid de Pablo și de K. Jörgens, avocați,
reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de N. Khan, de S. Noë și de C. Hödlmayr, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Microsoft Corp., cu sediul în Seattle, Washington (Statele Unite), reprezentată de G. Berrisch, avocat,
intervenientă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei C(2011) 7279 a Comisiei din 7 octombrie 2011 prin care se declară compatibilă cu piața internă și cu Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) operațiunea de concentrare a unor întreprinderi prin care se vizează achiziționarea de către Microsoft Corp. a Skype Global Sàrl (cazul COMP/M.6281 – Microsoft/Skype),

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din domnii S. Papasavvas, îndeplinind funcția de președinte, M. van der Woude (raportor) și C. Wetter, judecători,

grefier: doamna S. Spyropoulos, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 mai 2013,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

Situația de fapt

Părțile la procedură

- 1 Reclamantele, Cisco Systems Inc. (denumită în continuare „Cisco”) și Messagenet SpA, sunt întreprinderi care furnizează, printre altele, servicii și software de comunicații prin internet pentru întreprinderi și, respectiv, pentru marele public.
- 2 Intervenienta, Microsoft Corp., concepe, dezvoltă și comercializează o gamă largă de produse sub formă de software destinat diferitor tipuri de echipamente informatice. Aceste produse includ servicii și software de comunicații prin internet.
- 3 Skype Global Sàrl (denumită în continuare „Skype”) furnizează servicii și software de comunicații prin internet. Produsele sale permit mesageria instant, apelurile audio și comunicațiile video prin internet.

Procedură administrativă

- 4 La 2 septembrie 2011, Microsoft a notificat, conform articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201), o concentrare prin care intenționa să dobândească controlul Skype.
- 5 Reclamantele au participat la investigația desfășurată de Comisia Europeană. În acest temei, Cisco, chiar înainte de notificarea formală a operațiunii de concentrare de către Microsoft, a participat la o reuniune cu Comisia la 1 august 2011 și a răspuns la întrebările acesteia la 12 și la 18 august 2011, furnizând ulterior răspunsuri suplimentare la 9 septembrie 2011. Cisco a răspuns de asemenea la alte întrebări adresate de Comisie la 13 septembrie 2011, furnizând informații suplimentare în cadrul unei videoconferințe la 14 septembrie 2011 și observații în scris la 19 și la 26 septembrie 2011. Messagenet, la rândul său, a transmis Comisiei observații în scris la 20 septembrie 2011, a participat la o conferință telefonică la 4 octombrie 2011 și a furnizat informații suplimentare în aceeași zi.
- 6 La 7 octombrie 2011, în aplicarea articolului 6 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia a emis Decizia C(2011) 7279 prin care se declară compatibilă cu piața internă și cu Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) operațiunea de concentrare a unor întreprinderi prin care se vizează achiziționarea de către Microsoft a Skype (cazul COMP/M.6281 – Microsoft/Skype, denumită în continuare „decizia atacată”).

Conținutul deciziei atacate

- 7 În decizia atacată, Comisia a considerat că trebuie să se deosebească între serviciile de comunicații prin internet destinate clienților public larg (denumite în continuare „comunicațiile rezidențiale”) și cele destinate clienților întreprinderi (denumite în continuare „comunicațiile profesionale”) [considerentele (10)-(17) ale deciziei atacate]. Comisia nu a considerat că este necesar în scopul analizei sale concurențiale să efectueze în cadrul fiecăreia dintre aceste două mari categorii de comunicații o segmentare mai detaliată, întrucât a apreciat că operațiunea notificată nu ridică probleme de concurență, chiar pe piețele definite la modul cel mai redus [considerentele (18)-(63) ale deciziei atacate]. Comisia și-a continuat, așadar, analiza examinând incidența concentrării asupra fiecăreia dintre cele două piețe pe care le identificase.

- 8 În ceea ce privește dimensiunea geografică a piețelor, în măsura în care Comisia a considerat că operațiunea nu ridică probleme de concurență, chiar referindu-se la cea mai redusă, și anume cea a Spațiului Economic European (SEE), aceasta nu a luat poziție în ceea ce privește definirea precisă a pieței geografice de referință [considerentele (64)-(68) ale deciziei atacate].
- 9 În ceea ce privește efectele orizontale ale concentrării pe piața comunicațiilor rezidențiale, după examinarea caracteristicilor pieței [considerentele (69)-(95) ale deciziei atacate], Comisia s-a referit la cele mai reduse segmente posibile pe care ar exista cea mai mare suprapunere între serviciile Microsoft și cele ale Skype, și anume segmentul mesageriei instant efectuate pornind de la computere personale (denumite în continuare „PC”) care funcționează cu sistemul de operare Windows (denumit în continuare „Windows”), cel al apelurilor audio efectuate pornind de la PC-uri care funcționează cu Windows și segmentul comunicațiilor video efectuate pornind de la același tip de PC. Comisia a considerat că operațiunea nu ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă, chiar pe aceste segmente reduse [considerentele (96)-(132) ale deciziei atacate]. Mai exact, pe segmentul comunicațiilor video pe PC-uri care funcționează cu Windows (denumit în continuare „piața redusă”) pe care noua entitate ar deține o cotă de piață de 80 %-90 % cu serviciile Skype și cele ale Microsoft oferite sub marca „Windows Live Messenger” (denumită în continuare „WLM”), Comisia a considerat că Microsoft ar face obiectul unei constrângeri concurențiale.
- 10 Decizia atacată a analizat deopotrivă aspectul dacă concentrarea ar genera efecte de conglomerat asupra pieței comunicațiilor rezidențiale, având în vedere în special poziția importantă de care beneficiau anumite produse ale Microsoft, precum Windows, motorul de navigare Windows Internet Explorer și pachetul de programe Microsoft Office, pe alte piețe de software informatic. Comisia a apreciat în această privință că noua entitate avea capacitatea, dar nu ar fi motivată, să utilizeze această poziție pentru a denatura concurența în favoarea produselor Skype și ale Microsoft reducând interoperabilitatea acestor produse cu produse concurente sau recurgând la practici de condiționare sau de vânzări legate. Chiar dacă noua entitate ar încerca să urmeze o astfel de strategie de blocare, efectele anticoncurențiale ar fi, potrivit Comisiei, limitate, dacă nu inexistente [considerentele (133)-(170) ale deciziei atacate].
- 11 În ceea ce privește efectele orizontale ale concentrării pe piața comunicațiilor profesionale, Comisia a concluzionat că operațiunea nu ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă. Prezența Skype pe această piață ar fi limitată și noua entitate nu ar deveni lider de piață chiar pe segmentele cele mai reduse ale pieței pe care ar opera totuși Skype [considerentele (177)-(202) ale deciziei atacate].
- 12 Decizia atacată a răspuns de asemenea anumitor temeri pe care operatori de telefonie tradițională și alți furnizori de servicii de comunicații profesionale le exprimaseră în cadrul investigației cu privire la posibile efecte de conglomerat pe piața comunicațiilor profesionale, considerând că aceste temeri nu sunt întemeiate [considerentele (203)-(221) ale deciziei atacate]. Una dintre aceste temeri era posibilitatea ca noua entitate să creeze o combinație privilegiată a clientelei Skype cu cea atașată Lync, care este un software de comunicații dezvoltat de Microsoft și destinat întreprinderilor, ceea ce ar fi conferit un atu important noii entități față de întreprinderile care operează centre de apel. Cu toate acestea, potrivit deciziei atacate, noua entitate nu ar avea capacitatea și nu ar fi motivată să desfășoare o strategie de excludere ale cărei efecte anticoncurențiale ar fi în orice caz improbabile [considerentele (213)-(221) ale deciziei atacate].

Procedura și concluziile părților

- 13 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 februarie 2012, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

- 14 Prin act separat depus în aceeași zi, reclamantele au formulat de asemenea o cerere de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate, în temeiul articolului 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului, și, în subsidiar, de tratare cu prioritate în sensul articolului 55 alineatul (2) din același regulament.
- 15 La 22 martie 2012, Tribunalul a hotărât să respingă cererea de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate. În plus, Tribunalul nu a admis cererea de tratare a cauzei cu prioritate.
- 16 Prin Ordonanța din 23 mai 2012, președintele Camerei a patra a Tribunalului a admis cererea de intervenție a Microsoft depusă la grefa Tribunalului la 2 martie 2012.
- 17 La 29 mai 2012, părțile au fost informate că un al doilea schimb de memorii nu este necesar, în temeiul articolului 47 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
- 18 La 11 iulie 2012, Microsoft a depus un memoriu în intervenție. La 24 octombrie 2012, reclamantele și Comisia au depus observațiile lor cu privire la memoriul respectiv.
- 19 La 12 septembrie 2012, Tribunalul a adresat întrebări scrise părților în cadrul măsurilor de organizare a procedurii. Părțile au răspuns la aceste întrebări în termenele stabilite.
- 20 Întrucât doi membri ai camerei au fost împiedicați să participe la ședință, președintele Tribunalului, în temeiul articolului 32 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, a desemnat doi alți judecători pentru a completa camera.
- 21 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul a hotărât deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii, a adresat intervenientei o întrebare în scris, invitând-o să răspundă în cadrul ședinței. Intervenienta a răspuns la această cerere.
- 22 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 29 mai 2013.
- 23 Reclamantele solicită Tribunalului:
- dispunerea măsurilor de organizare a procedurii pe care Tribunalul le consideră necesare și în special obligarea Comisiei să furnizeze Tribunalului toate documentele referitoare la negocierile privind comunicările dintre Comisie și părțile la operațiune cu privire la eventuale angajamente de interoperabilitate;
 - anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 24 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii ca inadmisibilă în parte și ca neîntemeiată în rest;
 - obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.
- 25 Intervenienta solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 26 În susținerea acțiunii, reclamantele invocă două motive, întemeiate pe erori vădite de apreciere din partea Comisiei în punerea în aplicare a articolelor 2 și 6 din Regulamentul nr. 139/2004 și pe o încălcare a obligației de motivare astfel cum rezultă aceasta din articolul 296 TFUE. Primul motiv se referă la aprecierea efectelor orizontale ale concentrării pe piața comunicațiilor rezidențiale. Al doilea motiv se referă la erorile săvârșite de Comisie în aprecierea efectului pe care l-ar avea asupra pieței comunicațiilor profesionale eventuala combinație a bazei de utilizatori Skype cu serviciile Lync.
- 27 În introducerea acestor două motive, reclamantele invocă argumente cu privire la cerințele în materie de probe care revin Comisiei atunci când aceasta aplică Regulamentul nr. 139/2004 și intensitatea controlului de legalitate exercitat de Tribunal în acest domeniu.
- 28 Fără să invoce în mod formal o excepție de inadmisibilitate prin act separat în temeiul articolului 114 din regulamentul de procedură, Comisia arată în memoriul în apărare că Cisco nu are interes de a exercita acțiunea atunci când solicită anularea deciziei atacate în temeiul primului motiv al acțiunii și că Messagenet nu are calitate procesuală activă în cadrul întregii acțiuni.

Cu privire la admisibilitate

- 29 Referitor la admisibilitatea acțiunii în ceea ce privește Cisco, Comisia, susținută de intervenientă, nu contestă că Cisco este vizată direct și individual de decizia atacată și, ca atare, are calitate procesuală activă într-o acțiune împotriva acestui act, dar consideră că Cisco nu are interes de a exercita acțiunea împotriva acestei decizii în măsura în care aceasta se referă la piața comunicațiilor rezidențiale și, prin urmare, apreciază că primul motiv este inadmisibil. Astfel, în măsura în care prin acest motiv se urmărește constatarea faptului că Comisia ar fi săvârșit o eroare vădită în aprecierea impactului concurențial al concentrării asupra unei piețe pe care Cisco nu este prezentă, în speță cea a comunicațiilor rezidențiale, admiterea acestui motiv nu îi poate conferi un avantaj. Comisia consideră că reclamantele nu au capacitatea de a invoca motive exclusiv în interesul legii.
- 30 În ceea ce privește Messagenet, Comisia, susținută de intervenientă, arată că slaba participare a Messagenet la procedura administrativă nu este suficientă pentru a i se recunoaște calitatea procesuală activă într-o acțiune împotriva deciziei atacate. Aceasta arată, în plus, că participarea Messagenet la respectiva procedură nu are nicio influență asupra conținutului deciziei atacate și că ea nu a fost identificată drept un concurent al Skype în cursul aceleiași proceduri. Comisia a precizat în ședință că Messagenet nici nu furniza software pentru comunicațiile video.
- 31 În concluzie, Comisia și intervenienta consideră că primul motiv este inadmisibil în măsura în care se referă la Cisco și că acțiunea este în totalitate inadmisibilă în măsura în care se referă la Messagenet.
- 32 Reclamantele contestă argumentele Comisiei cu privire la admisibilitatea acțiunii.
- 33 În ceea ce privește admisibilitatea acțiunii formulate de Cisco, trebuie amintit că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE permite unei alte persoane decât destinatarul unui act să formuleze o acțiune în anulare împotriva acestui act, dacă acesta o privește direct și individual.
- 34 Potrivit jurisprudenței, problema privind calitatea procesuală activă a unui reclamant se apreciază în funcție de efectele pe care le are actul atacat asupra situației sale juridice, în sensul că respectivul reclamant este, pe de o parte, afectat direct de actul atacat (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 26 iunie 1990, Sofrimport/Comisia, C-152/88, Rec., p. I-2477, punctul 9, și Hotărârea Tribunalului din 24 martie 1994, Air France/Comisia, T-3/93, Rec., p. II-121, punctul 80) și, pe de altă parte, afectat

individual de același act (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197, 223). În schimb, calitatea procesuală activă a reclamantului nu se stabilește în funcție de motivele pe care acesta le prezintă în susținerea acțiunii formulate.

- 35 Același este situația referitor la a ști dacă un reclamant are un interes de a exercita acțiunea. Acest interes decurge din consecințele pe care anularea actului atacat le-ar putea avea asupra situației juridice a reclamantului (Hotărârea Curții din 24 iunie 1986, AKZO Chemie și AKZO Chemie UK/Comisia, 53/85, Rec., p. 1965, punctul 21, și Hotărârea Tribunalului din 25 martie 1999, Gencor/Comisia, T-102/96, Rec., p. II-753, punctul 40). Acest interes trebuie să fie născut și actual, se apreciază la data la care se formulează acțiunea și nu există decât dacă acțiunea este susceptibilă, prin rezultatul său, să aducă un beneficiu părții care a formulat-o (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 4 iulie 2006, easyJet/Comisia, T-177/04, Rec., p. II-1931, punctul 40 și jurisprudența citată).
- 36 Or, în speță, Cisco avea, la data formulării acțiunii, un interes născut și actual de a obține anularea deciziei atacate, din moment ce prin aceasta se autoriza o operațiune de concentrare care implică unul dintre principalii săi concurenți susceptibilă să îi afecteze situația comercială. În consecință, interesul acestei reclamante de a exercita acțiunea împotriva dispozitivului deciziei atacate nu poate fi contestat (a se vedea în acest sens Hotărârea easyJet/Comisia, citată anterior, punctul 41).
- 37 Deși este cert că Tribunalul trebuie să se opună invocării de către un reclamant a unor motive pe care nu ar fi individual interesat să le invoce (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 30 iunie 1983, Schloh/Consiliul, 85/82, Rec., p. 2105, punctele 13 și 14), nu aceasta este situația primului motiv invocat de reclamante în speță. Astfel, acest motiv vizează în mod direct aprecierea efectelor orizontale ale concentrării și, prin urmare, unul dintre temeiurile dispozitivului deciziei atacate. Întrucât Cisco are un interes de a exercita acțiunea împotriva acestui dispozitiv, ea are deopotrivă un interes de a contesta motivarea și elementele raționamentului care au condus Comisia la adoptarea acestui dispozitiv (a se vedea în acest sens Hotărârea easyJet, citată anterior, punctul 41).
- 38 În plus, trebuie amintit că lipsa unui raport de concurență între o întreprindere reclamantă și întreprinderile părți la concentrare nu înseamnă în mod necesar că acțiunea introdusă de cea dintâi este inadmisibilă, în special în ipoteza în care aceasta își desfășoară activitatea pe o piață conexas celei a ultimelor întreprinderi (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 30 septembrie 2003, ARD/Comisia, T-158/00, Rec., p. II-3825, punctele 78-95).
- 39 Or, cele două motive pe care reclamantele le prezintă în susținerea acțiunii lor sunt strâns legate. Al doilea motiv se întemeiază astfel pe premisa că noua entitate își va folosi poziția importantă pe piața comunicațiilor rezidențiale, în special pentru comunicațiile video, ca pârghie pentru a denatura condițiile de concurență pe piața comunicațiilor profesionale. Reclamantele susțin, în aceeași ordine de idei, că finalitatea economică a concentrării pe piața comunicațiilor rezidențiale se explică, în parte, prin posibilitatea unei rentabilizări pe piața comunicațiilor profesionale.
- 40 În ceea ce privește calitatea procesuală activă a Messagenet, trebuie să se observe că Cisco și Messagenet au formulat una și aceeași acțiune. Or, potrivit unei jurisprudențe deja bine stabilite, întrucât este vorba despre una și aceeași acțiune, nu se impune examinarea calității procesuale active a celorlalte reclamante decât dacă temeiul ar fi reprezentat de considerații de economie a procedurii (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia, C-313/90, Rec., p. I-1125, punctul 31, și Hotărârea Tribunalului din 9 iulie 2007, Sun Chemical Group și alții/Comisia, T-282/06, Rep., p. II-2149, punctele 50-52). În speță, presupunând chiar că o examinare separată a admisibilității acțiunii formulate de Messagenet arată că aceasta nu are calitate procesuală activă, Tribunalul ar trebui totuși să examineze acțiunea în totalitate. Nu există, așadar, considerații de economie a procedurii care să justifice ca Tribunalul să se îndepărteze de la jurisprudența în cauză.
- 41 În consecință, se impune respingerea argumentației Comisiei cu privire la admisibilitate și cu privire la declararea ca admisibilă a acțiunii.

Cu privire la fond

Cu privire la cerințele în materie de probe ale Comisiei și la intensitatea controlului jurisdicțional

- 42 Cu titlu introductiv, reclamantele prezintă mai multe argumente privind cerințele în materie de probe care revin Comisiei în cadrul controlului pe care aceasta îl exercită asupra concentrărilor și privind intensitatea controlului de legalitate exercitat de Tribunal în acest domeniu.
- 43 Reclamantele arată că, spre deosebire de deciziile adoptate în temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia nu beneficiază de nicio putere discreționară atunci când statuează în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din același regulament. Controlul de legalitate pe care Tribunalul este chemat să îl exercite referitor la deciziile adoptate în temeiul acestei din urmă dispoziții nu ar privi aspectul de a ști dacă concentrarea examinată ridică obstacole semnificative în calea concurenței pe piața internă, ci pe aceea de a ști dacă concentrarea ridică în mod obiectiv îndoieli serioase care necesită o examinare suplimentară. Reclamantele consideră că acest tip de control ar trebui să corespundă celui exercitat de Tribunal în materie de ajutoare de stat în privința deciziilor prin care Comisia decide să inițieze sau să nu inițieze o procedură în sensul articolului 108 alineatul (2) TFUE. Tribunalul nu se poate limita, așadar, să verifice dacă Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere. Ar trebui, dimpotrivă, să se examineze dacă Comisia putea concluziona, fără îndoieli rezonabile, că concentrarea nu ridică probleme de concurență, chiar pe piața cea mai redusă posibil.
- 44 Comisia, susținută de intervenientă, contestă aceste argumente.
- 45 Trebuie amintit că, atunci când analizează o concentrare în sensul articolului 2 din Regulamentul nr. 139/2004, Comisia efectuează o primă etapă de investigare pentru a stabili dacă concentrarea ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă în temeiul articolului 6 alineatul (1) din același regulament. Dacă Comisia concluzionează că concentrarea examinată ridică asemenea îndoieli, aceasta inițiază o a doua etapă de investigație la sfârșitul căreia trebuie să decidă dacă concentrarea ridică obstacole semnificative în calea concurenței pe piața internă în sensul articolului 8 din Regulamentul nr. 139/2004.
- 46 Deși este cert că, spre deosebire de articolul 8 din Regulamentul nr. 139/2004, articolul 6 din acest regulament se referă la existența sau la lipsa unor îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea concentrării notificate cu piața internă, Comisia trebuie să se întemeieze totuși, în ambele cazuri, pe aceleași criterii de apreciere astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 din același regulament. În mod similar, contrar susținerilor reclamantelor, cerințele în materie de probe nu sunt mai ridicate pentru deciziile adoptate în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 139/2004 decât pentru cele adoptate în temeiul articolului 8 din același regulament. Astfel, indiferent dacă Comisia autorizează, precum în speță, o concentrare la finalul primei etape sau după o a doua etapă de investigație, cerințele în materie de probe sunt identice. Răspunsul la întrebarea de a ști dacă Comisia poate statua în temeiul articolului 6 sau în temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 139/2004 depinde astfel de disponibilitatea probelor în timp, nu însă de nivelul acestora, astfel cum rezultă din considerentul (35) al Regulamentului nr. 139/2004.
- 47 În ceea ce privește cerințele în materie de probe, reiese din Hotărârea Curții din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, Rep., p. I-4951, punctele 50-53), că Comisia este, în principiu, obligată să își precizeze poziția fie în sensul autorizării operațiunii de concentrare cu care este sesizată, fie în sensul interzicerii acesteia, potrivit evaluării sale cu privire la evoluția economică cea mai probabilă care poate fi atribuită operațiunii în cauză. Este vorba, așadar, despre o apreciere a probabilităților, astfel cum arată Comisia, iar nu, astfel cum susțin reclamantele, despre o obligație a Comisiei de a demonstra fără îndoieli rezonabile că o concentrare nu ridică probleme de concurență.

- 48 În această privință, Comisia amintește în mod întemeiat că Regulamentul nr. 139/2004 nu se bazează pe o prezumție de incompatibilitate a concentrărilor cu piața internă. Regimul de control al concentrărilor nu poate fi, așadar, comparat cu regimul de control instituit prin articolele 107 TFUE și 108 TFUE, care se întemeiază pe un sistem de interdicție și de derogări.
- 49 Desigur, reclamantele observă, de asemenea în mod întemeiat, că articolul 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 139/2004 nu conferă Comisiei nicio putere discreționară cu privire la inițierea unei a doua etape de investigație suplimentară atunci când are îndoieli serioase referitor la compatibilitatea concentrării cu piața internă. Astfel, atunci când Comisia are îndoieli serioase referitor la compatibilitatea cu piața internă a unei concentrări, aceasta este obligată să inițieze o a doua etapă de investigație. Cu toate acestea, chiar dacă noțiunea „îndoieli serioase” are un caracter obiectiv, Comisia amintește în mod întemeiat că, înaintea adoptării unei decizii în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 139/2004, aceasta trebuie totuși să efectueze aprecieri economice complexe și să dispune, în acest scop, de o anumită marjă de apreciere de care Tribunalul trebuie să țină seama (Hotărârea Tribunalului din 3 aprilie 2003, Royal Philips Electronics/Comisia, T-119/02, Rec., p. II-1433, punctul 77).
- 50 În consecință, jurisprudența prevede un grad de control jurisdicțional identic pentru deciziile adoptate atât în temeiul articolului 6, cât și în temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 139/2004. În ambele cazuri, astfel cum susține Comisia, controlul exercitat de instanța Uniunii cu privire la aprecierile economice complexe ale Comisiei trebuie să se limiteze la verificarea respectării dispozițiilor de procedură și de motivare, a exactității materiale a faptelor, precum și a absenței unei erori vădite de apreciere și a lipsei unui abuz de putere. În această privință, trebuie amintit că instanța Uniunii trebuie nu numai să verifice exactitatea materială a elementelor de probă invocate, fiabilitatea și coerența acestora, ci și să controleze dacă aceste elemente constituie ansamblul datelor relevante care trebuie luate în considerare pentru a aprecia o situație complexă și dacă sunt de natură să susțină concluziile care se deduc din aceasta (a se vedea pentru deciziile adoptate în temeiul articolului 8 din Regulamentul nr. 139/2004, Hotărârea Curții din 15 februarie 2005, Comisia/Tetra Laval, C-12/03 P, Rec., p. I-987, punctul 39, și pentru deciziile adoptate în temeiul articolului 6 din același regulament, Hotărârea Sun Chemical Group și alții/Comisia, citată anterior, punctul 60).

Cu privire la primul motiv, referitor la efectele orizontale ale operațiunii de concentrare pe piața comunicațiilor rezidențiale

- 51 Potrivit deciziei atacate, activitățile Skype în domeniul comunicațiilor rezidențiale coincid cu activitățile desfășurate de Microsoft cu WLM. Această coincidență privește în special comunicațiile video efectuate prin intermediul PC-urilor care funcționează cu Windows, ceea ce constituie piața redusă. Pe această piață redusă, WLM ar deține o cotă de piață de 30 %-40 %, iar Skype, o cotă de piață de 40 %-50 %, astfel încât concentrarea ar conduce la o cotă de piață combinată cuprinsă între 80 % și 90 % [considerentele (97)-(102) și (109) ale deciziei atacate].
- 52 Comisia a considerat totuși că această combinație nu ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea concentrării cu piața comună. În primul rând, în acest temei, Comisia a considerat că respectivele cote de piață nu ar fi foarte indicative cu privire la o putere competitivă pe o piață în plină expansiune și că, în măsura în care serviciile de comunicații video sunt gratuite, orice încercare de impunere a unor prețuri ar incita consumatorii să schimbe furnizorul. Aceeși ar fi situația dacă noua entitate rezultată în urma concentrării ar înceta să inoveze, întrucât consumatorii ar acorda o mare importanță inovării produselor. În al doilea rând, noua entitate ar suferi constrângerea comercială atât din partea noilor actori care propun produse inovative, cât și din partea numeroșilor operatori existenți, printre care Google și Facebook. În al treilea rând, cererea pentru comunicațiile video oferite de WLM ar fi în declin abrupt. În plus, prezența WLM pe tablete și pe smartphone-uri ar fi foarte limitată, fiind vorba despre platforme de utilizare în plină expansiune. În al patrulea rând, efectele de

rețea la care ar putea conduce concentrarea ar fi diminuate ca urmare a faptului că utilizatorii au tendința să comunice în grupuri restrânse și că utilizează o varietate de operatori. Acești factori ar arăta facilitatea cu care grupurile de utilizatori migrează spre alte servicii de comunicații.

- 53 Reclamantele consideră că, dacă Comisia ar fi aplicat în mod corect Orientările privind evaluarea concentrărilor orizontale în temeiul Regulamentului Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2004, C 31, p. 5, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 56, denumite în continuare „Orientările privind concentrările orizontale”) și ar fi respectat practica sa decizională anterioară, aceasta ar fi trebuit să examineze mai aprofundat efectele anticoncurențiale ale concentrării. Ele consideră că Comisia ar fi trebuit să analizeze dacă aceste probleme ar fi putut fi rezolvate prin impunerea unor condiții care vizează asigurarea interoperabilității între serviciile de comunicații oferite de noua entitate și cele oferite de furnizori concurenți. Prin aprobarea operațiunii în primă fază, fără a impune angajamente în acest sens, Comisia ar fi săvârșit mai multe erori vădite de apreciere, omițând să ridice îndoieli serioase cu privire la operațiunea în cauză.
- 54 În susținerea acestui prim motiv, reclamantele prezintă, în esență, trei obiecții.
- 55 În primul rând, reclamantele reproșează Comisiei că nu a ținut seama de efectele de rețea pe piețele comunicațiilor rezidențiale, în special cele care s-ar produce pe piața redusă. Potrivit reclamantelor, analiza Comisiei privind efectele de rețea ar fi contrară practicii sale decizionale anterioare și Comisia și-ar fi încălcat obligația de motivare întrucât nu a explicat motivele pentru care s-ar fi îndepărtat de la această practică.
- 56 În al doilea rând, reclamantele precizează că combinația dintre o cotă de piață foarte ridicată și un grad de concentrare de 7 340 potrivit indicelui Herfindahl-Hirschmann (denumit în continuare „IHH”) constituia cel puțin un indiciu solid cu privire la existența unor probleme de concurență care justifică inițierea unei investigații suplimentare, argumentele prezentate în decizia atacată neafectând valoarea probatorie a acestor două elemente. În sfârșit, decizia atacată nu ar conține nicio dovadă cu privire la posibilitatea consumatorilor de a schimba furnizorul dacă noua entitate ar înceta să inoveze sau să asigure o interoperabilitate cu servicii concurente.
- 57 În al treilea rând, reclamantele consideră că Comisia a apreciat în mod eronat constrângerile concurențiale la care ar fi supusă noua entitate.
- 58 Comisia și intervenienta consideră că argumentele reclamantelor nu sunt întemeiate.
- 59 Reiese din articolul 2 din Regulamentul nr. 139/2004 că doar concentrările care ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau a consolidării unei poziții dominante trebuie declarate incompatibile cu piața internă.
- 60 În ceea ce privește concentrările orizontale, Orientările privind concentrările orizontale descriu criteriile pe care Comisia intenționează să le aplice pentru a stabili dacă o concentrare îndeplinește condițiile interdicției prevăzute la articolul 2 din Regulamentul nr. 139/2004. Rezultă din cuprinsul punctului 22 din aceste orientări că respectivele condiții pot fi îndeplinite în special atunci când o concentrare ajunge la eliminarea constrângerilor concurențiale importante asupra părților la concentrare, care, astfel, ar deține o putere de piață mai mare, fără a recurge la un comportament coordonat.
- 61 Potrivit punctului 8 din Orientările privind concentrările orizontale, faptul că una sau mai multe întreprinderi dispun de o putere de piață crescută poate cauza daune concurenței, dacă aceste puteri permit entității rezultate în urma concentrării să efectueze în mod profitabil majorarea prețurilor, reducerea producției, a selecției sau a calității bunurilor și serviciilor, precum și diminuarea inovației sau, mai mult, dacă această putere îi permite să influențeze alți parametri concurențiali.

- 62 Potrivit jurisprudenței, sarcina de a dovedi că o concentrare produce astfel de daune îi revine Comisiei (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 21 septembrie 2005, EDP/Comisia, T-87/05, Rec., p. II-3745, punctul 61). Trebuie amintit de asemenea că, atunci când Comisia se întemeiază pe un comportament viitor, care, în opinia sa, va fi adoptat de o entitate rezultată dintr-o fuziune în urma unei operațiuni de concentrare, îi revine sarcina de a dovedi, în temeiul unor dovezi solide și cu un grad probabilitate suficient, că acest comportament se va produce de fapt (Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2005, General Electric/Comisia, T-210/01, Rec., p. II-5575, punctul 464).
- 63 În măsura în care Comisia este astfel chemată să efectueze o analiză prospectivă care necesită luarea în considerare a mai multor factori economici, acesta are o marjă de apreciere de care Tribunalul trebuie să țină seama în exercitarea controlului său. Acest lucru nu înseamnă însă că Tribunalul trebuie să se abțină de la controlul interpretării de către Comisie a unor date de natură economică, astfel cum s-a constatat la punctul 50 de mai sus.
- 64 În lumina acestor considerații, este necesar să se examineze argumentele invocate de reclamante în susținerea primului motiv. Această examinare se va face totuși într-o ordine diferită de cea în care reclamantele și-au prezentat argumentele. Astfel, trebuie analizate, mai întâi, argumentele privind cota de piață, urmând să fie apreciate în continuare cele întemeiate pe efectele de rețea. În cele din urmă, trebuie să se analizeze argumentele cu privire la prejudiciul pe care concentrarea contestată îl poate produce concurenței.
- Cu privire la cota de piață
- 65 În ceea ce privește cota de piață foarte crescută pe piața redusă, rezultă din cuprinsul punctului 17 din Orientările privind concentrările orizontale, precum și din jurisprudența la care face trimitere acest punct că cote de piață de 50 % sau mai mult sunt de natură să constituie dovezi serioase cu privire la existența unei poziții dominante. Trebuie să se precizeze totuși că cotele de piață pot fi utilizate doar ca indicii ale unor probleme concurențiale, în măsura în care piața la care aceste părți se referă a fost definită în prealabil. Aceeași este situația și în privința IHH la care se referă deopotrivă reclamantele.
- 66 Or, în speță, Comisia s-a limitat să diferențieze comunicațiile rezidențiale de comunicațiile profesionale (a se vedea punctul 7 de mai sus). În schimb, aceasta nu a luat nicio poziție cu privire la aspectul de a ști dacă trebuie să se identifice, în cadrul categoriei comunicațiilor rezidențiale, existența unor piețe de referință mai restrânse în raport cu funcționalitățile, cu platformele sau cu sistemele de operare ale acestor comunicații, întrucât a considerat că concentrarea notificată nu ridică probleme de concurență chiar și pe cele mai reduse piețe. Comisia a constatat în special că, chiar bazându-se pe piața redusă, noua entitate va continua să fie supusă unor constrângeri concurențiale importante.
- 67 Prin urmare, reclamantele își întemeiază obiecția referitoare la o putere de piață deținută de noua entitate pe piața redusă pe o premisă eronată, în măsura în care Comisia nu a definit existența unei piețe specifice de comunicații video rezidențiale pornind de la un PC care funcționează cu Windows. Comisia nu a stabilit, așadar, în decizia atacată, că operatorii prezenți pe piața redusă puteau acționa independent de constrângerea concurențială exercitată de alte mijloace de comunicații rezidențiale, cum ar fi serviciile oferite prin intermediul altor platforme sau al altor sisteme de operare. În plus, nici reclamantele însele nu au prezentat vreo probă sau vreun studiu care să permită concluzia că există o astfel de piață redusă. Acestea s-au limitat în schimb la a critica elemente pe care decizia atacată le evidențiasse pentru a relativiza importanța cotelor de piață (a se vedea punctul 56 de mai sus). Aceste critici nu sunt, pe de altă parte, întemeiate.
- 68 În primul rând, în ceea ce privește cifrele privind utilizarea WLM, este suficient să se observe că cifrele menționate în decizia atacată arată o fluctuație semnificativă a cotei de piață a WLM într-un timp relativ limitat de șapte luni. Indiferent de aspectul de a ști dacă pierderea cotei de piață a generat

profit în favoarea Skype sau a altor furnizori de servicii de comunicații video, nu este mai puțin adevărat că aceste cifre demonstrează instabilitatea cotelor de piață pe piața redusă pe care Comisia a reținut-o exclusiv în scopul analizei sale.

- 69 În plus și în special, astfel cum a subliniat Comisia în decizia atacată și în memoriul în apărare, precum și intervenienta, sectorul comunicațiilor rezidențiale este un sector recent în plină expansiune care se caracterizează prin cicluri scurte de inovare și în care cote de piață mari pot fi efemere. Într-un astfel de context dinamic, cotele de piață ridicate nu indică în mod necesar o putere de piață și, prin urmare, prejudicierea durabilă a concurenței pe care Regulamentul nr. 139/2004 urmărește să o prevină.
- 70 În al doilea rând, în timp ce PC-urile rămân platforma cea mai utilizată pentru comunicațiile video rezidențiale, o parte substanțială și în creștere a cererii noi pentru aceste servicii provine din partea utilizatorilor de tablete și de smartphone-uri, vânzările echipamentelor menționate depășindu-le pe cele ale PC-urilor în Europa de Vest, conform considerentului (32) al deciziei atacate. Comisia și intervenienta invocă în mod întemeiat importanța acestei creșteri pe care reclamantele nu o contestă, întrucât orice încercare a noii entități de a exercita o oarecare putere de piață pe piața redusă ar risca să consolideze această tendință în detrimentul noii entități. Astfel, noua entitate este mai puțin prezentă pe aceste alte platforme și trebuie să facă față unei concurențe puternice din partea altor operatori, în special Apple și Google.
- 71 În al treilea rând, intervenienta arată de asemenea în mod întemeiat că utilizarea din ce în ce mai frecventă de tablete și de smartphone-uri pentru comunicațiile video are drept consecință faptul că un număr tot mai mare de utilizatori se așteaptă ca aceste comunicații să se poată efectua pornind de la toate tipurile de platforme. Prezența scăzută a WLM pe tablete și pe smartphone-uri nu îi permite să răspundă la această nouă cerere și reduce, prin urmare, atractivitatea sa comercială. În mod întemeiat s-a referit, așadar, Comisia la această prezență limitată pentru a relativiza importanța cotelor de piață ridicate constatate pe piața redusă pe care a reținut-o ca punct de plecare în analiza sa concurențială în decizia atacată.
- 72 În al patrulea rând, argumentul reclamantelor potrivit căruia Facebook nu ar fi un concurent efectiv al entității rezultate în urma concentrării nu poate fi admis. Astfel, singurul element pe care îl prezintă în susținerea acestui argument este că Facebook este un licențiat și un aliat strategic al Skype, care nu poate utiliza Skype pentru a oferi servicii care să concureze cu serviciile cu plată oferite de Skype, denumite SkypeOut, care permit, printre altele, apelarea unor numere de telefon fix sau mobil și efectuarea de comunicații video care implică mai mult de două persoane. Reclamantele nu susțin însă că un asemenea acord împiedică Facebook să își ofere serviciile de comunicații video către consumatori care ar decide să ocolească noua entitate, în cazul în care aceasta ar decide să exercite o putere de piață. În această privință, Comisia și intervenienta susțin în mod întemeiat că utilizarea aceleiași tehnologii de două societăți nu afectează neapărat raporturile concurențiale dintre acestea.
- 73 În al cincilea rând, contrar susținerilor reclamantelor, caracterul gratuit al serviciilor reprezintă un factor relevant în aprecierea puterii de piață a noii entități. Astfel, în măsura în care utilizatorii se așteaptă să beneficieze gratuit de serviciile de comunicații rezidențiale, posibilitatea noii entități de a determina în mod liber politica sa de prețuri este considerabil restricționată. Comisia observă în mod întemeiat că orice încercare de a impune utilizatorilor tarife ar risca să reducă atractivitatea acestor servicii și să redirecționeze utilizatorii către alți furnizori care continuă să își ofere serviciile gratuit. În mod similar, în cazul în care noua entitate ar trebui să decidă să nu mai inoveze în ceea ce privește aceste servicii de comunicații, aceasta ar risca de asemenea să reducă atractivitatea serviciilor menționate, dat fiind gradul de inovare de pe piața relevantă. Trebuie amintit în această privință că nu există constrângeri tehnice sau economice care ar împiedica utilizatorii să schimbe furnizorii (a se vedea punctul 79 de mai jos).

- 74 În consecință, cotele de piață și gradul de concentrare foarte ridicate pe piața redusă, pe care Comisia le-a reținut ca simplă ipoteză de lucru, nu indică o putere de piață care permite noii entități să ridice obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piața internă.
- Cu privire la efectele de rețea
- 75 În ceea ce privește efectele de rețea care ar rezulta din concentrarea în cauză și care ar împiedica accesul pe piață, reclamantele susțin că efecte de rețea se produc pe toate piețele comunicațiilor rezidențiale. Acestea au precizat însă în ședință că respectivele efecte de rețea ar consolida și mai mult poziția dominantă a noii entități pe piața redusă.
- 76 Trebuie remarcat de la bun început că existența unor efecte de rețea nu conferă în mod necesar un avantaj concurențial noii entități. Astfel, pe alte segmente ale pieței comunicațiilor rezidențiale decât cel al comunicațiilor video pornind de la PC-uri care funcționează cu Windows, operatorii concurenți dețin cote de piață suficient de mari pentru a constitui alte rețele. Rezultă astfel din considerentele (103)-(105) ale deciziei atacate, al cărui conținut nu este contestat de reclamante, că rețeaua de utilizatori de mesagerie instant a Facebook este mai importantă decât cea a entității rezultate în urma concentrării. În mod similar, reiese din considerentele (106)-(108) ale deciziei atacate, al cărui conținut nu este de asemenea contestat de reclamante, că, pe segmentul telefoniei vocale, concentrarea nu ar trebui să schimbe situația existentă, în măsura în care cota de piață a WLM este foarte scăzută pe segmentul menționat.
- 77 În ceea ce privește efectele de rețea exclusiv pe piața redusă, reclamantele nu au susținut sub nicio formă, nici nu au demonstrat că nivelul de utilizare a serviciilor de comunicații video prin PC-uri care funcționează cu Windows oferite de WLM și de Skype ar crește ca urmare a concentrării. Astfel, reclamantele critică analiza Comisiei privind efectele de rețea, însă nu prezintă elemente care să indice modul în care astfel de efecte ar avea vreo incidență asupra concurenței pe piața redusă (a se vedea punctul 55 de mai sus).
- 78 În orice caz, obiecția bazată pe efectele de rețea nu este întemeiată.
- 79 În primul rând, contrar situațiilor care au stat la baza deciziilor anterioare ale Comisiei, care sunt invocate de reclamante, și astfel cum arată intervenienta, nu există constrângeri tehnice sau economice care împiedică utilizatorii să descarce mai multe aplicații de comunicații pe platformele lor informatice, cu atât mai mult cu cât este vorba despre software gratuit, ușor de descărcat și care ocupă puțin spațiu pe hard-discurile acestora.
- 80 În al doilea rând, argumentul reclamantelor potrivit căruia migrarea consumatorilor către furnizori alternativi ar fi complicată din cauza apartenenței acestora la mai multe grupuri mici interconectate se bazează pe prezumția eronată că migrarea ar trebui să implice toate grupurile într-o singură operațiune. Or, Comisia și intervenienta observă în mod întemeiat că nu există niciun obstacol economic sau tehnic ca migrarea să aibă loc în grupuri mici și ca utilizatorii să continue să folosească simultan mai multe software de comunicații.
- 81 Contrar afirmațiilor nesusținute ale reclamantelor, Comisia a prezentat în decizia atacată indicații concrete cu privire la existența unui astfel de fenomen de găzduire multiplă. Astfel, Comisia nu s-a referit doar la o asemenea coexistență între WLM și Skype anterior concentrării. Raportul citat la nota de subsol 52 din decizia atacată menționează numeroase alte exemple de utilizare multiplă care implică Skype și furnizori alternativi, cum ar fi Yahoo!, AIM și Gmail. În plus, considerentul (93) al deciziei atacate, al cărui conținut nu este contestat de reclamante, semnalează intrarea recentă a unor concurenți precum Facebook, Viber, Fring și Tango, ceea ce urmărește să demonstreze că efectele de rețea nu ridică, în orice caz, obstacole în calea accesului pe piață.

- 82 În al treilea rând, reclamantele nu contestă nici constatarea din considerentele (73) și (74) ale deciziei atacate potrivit căreia creșterea cererii pentru serviciile de comunicații video public larg ar privi în mare parte celelalte platforme decât PC-ul, cum ar fi tabletele și smartphone-urile. Deși atractivitatea unui software de comunicații ar trebui să crească în funcție de numărul de utilizatori, efectele de rețea nu pot fi semnificative decât dacă acest software permite deopotrivă contactarea consumatorilor care utilizează alte platforme pentru comunicațiile video. Or, în speță, prezența WLM pe alte platforme decât PC-urile care funcționează cu Windows nu este semnificativă, astfel încât concentrarea nu schimbă situația concurențială.
- 83 În al patrulea rând, în ceea ce privește declarațiile de natură comercială ale administratorilor părților la concentrare, potrivit cărora valoarea Skype crește odată cu numărul de utilizatori, trebuie precizat că Comisia nu contestă existența unor efecte de rețea. Astfel, potrivit considerentelor (91)-(94) ale deciziei atacate, Comisia apreciază doar că aceste efecte de rețea nu ridică bariere la intrare. În plus, respectivele declarații confirmă mai degrabă că nu resping poziția adoptată de Comisie. Așadar, aceste declarații pot fi interpretate ca reflectând voința intervenientei de a se implanta, prin achiziționarea Skype, pe platformele pe care WLM nu i-a permis să ajungă.
- 84 În consecință, obiecția întemeiată pe efectele de rețea și pe barierele la intrare nu este întemeiată.
- Cu privire la prejudiciul adus concurenței
- 85 Chiar dacă concentrarea ar crește puterea de piață a intervenientei, reclamantele nu furnizează nicio îndrumare relevantă cu privire la modul în care această putere de piață ar trebui să permită noii entități să provoace un prejudiciu semnificativ concurenței.
- 86 În primul rând, în ceea ce privește prețurile, reclamantele nu contestă că serviciile de comunicații video sunt oferite în mod gratuit utilizatorilor, ci susțin că majorările de prețuri ar putea afecta serviciile Skype către alte rețele, veniturile din publicitate, precum și veniturile provenind de pe piețele conexe. De asemenea, reclamantele au susținut în ședință că Skype ar putea încerca să impună tarife pentru anumite servicii care în prezent sunt oferite gratuit.
- 87 Aceste argumente nu pot fi primite.
- 88 În primul rând, serviciile plătite ale Skype, în special serviciile sale SkypeOut, nu se referă la comunicații video decât într-o măsură foarte limitată. Astfel, un procent minim din veniturile SkypeOut provin din comunicațiile video în grup care implică mai mult de doi utilizatori simultan. În plus, după cum a subliniat Comisia, niciun operator nu a ajuns încă să impună tarife pentru propriile servicii pentru comunicații video între doi participanți. Consumatorii se așteaptă ca aceste servicii să le fie oferite gratuit. Or, reclamantele nu au demonstrat modul în care concentrarea ar putea permite Skype să modifice aceste condiții de piață, fără schimbarea operatorului de către consumatori.
- 89 Reclamantele nu au reușit să explice nici modul în care o putere de piață eventuală pe piața redusă a comunicațiilor video pe PC care funcționează cu Windows ar permite impunerea unei creșteri de prețuri pentru servicii de comunicații diferite. În plus, reclamantele ignoră total constrângerile concurențiale exercitate de operatorii de telefonie tradițională și de furnizorii de servicii de telefonie vocală în linie, alții decât Skype, în ipoteza în care noua entitate ar urmări să crească prețurile comunicațiilor vocale ale SkypeOut.
- 90 În continuare, reclamantele nu explică nici cum ar putea noua entitate să impună o creștere a prețurilor agenților de publicitate. Acestea nu au susținut și nici nu au demonstrat că există o piață a publicității care vizează în mod specific serviciile de comunicații video rezidențiale pornind de la

PC-uri care funcționează cu Windows. Or, în lipsa unei astfel de piețe, agenții de publicitate se pot sustrage cu ușurință oricărei încercări de creștere prin redirecționarea cheltuielilor lor de publicitate către alte mass-media, fie acesta internetul sau orice altceva.

- 91 În sfârșit, reclamantele nu furnizează nici informații cu privire la posibilitatea noii entități de a impune o creștere de prețuri pe piețele conexe, cum ar fi serviciile de comunicații pentru întreprinderi. Acestea se limitează să facă trimitere la cel de al doilea motiv invocat, care va fi examinat în continuare.
- 92 În al doilea rând, afirmațiile reclamantelor referitoare la impactul concentrării asupra calității și a inovării serviciilor de comunicații video sunt chiar mai abstracte, mai ales întrucât nu repun în discuție constatările Comisiei cuprinse în considerentele (81)-(84) ale deciziei atacate, potrivit cărora serviciile de comunicații public larg depind de inovație. Orice încercare a noii entități de a degrada calitatea serviciilor sale pe piața redusă nu va face decât să accelereze pierderea de importanță suferită de serviciile de comunicații video pornind de la PC care funcționează cu Windows (a se vedea punctul 70 de mai sus).
- 93 În al treilea rând, reclamantele nu pot suplini deficiențele propriilor teze cu privire la prejudiciul concurențial cauzat de concentrarea contestată făcând trimitere la prețul de achiziție de 8,5 miliarde de dolari americani (USD). În această privință, Comisia arată în mod întemeiat că, având în vedere numărul mare de modele de afaceri posibile și lipsa unor date de piață fiabile privind punerea în aplicare a acestora pe piețele emergente, evaluarea unei concentrări nu poate avea funcția de predicție a modelului care va rentabiliza telefonía video în practică și care va fi, așadar, viabilă în viitor. Astfel, puterile pe care Regulamentul nr. 139/2004 le conferă Comisiei se limitează la verificarea obstacolelor semnificative în calea concurenței care pot rezulta dintr-o concentrare. Aceste puteri nu îi permit totuși să speculeze cu privire la nivelul prețului unei achiziții sau să înlocuiască punctul de vedere al părților în cauză cu privire la valoarea unei tranzacții cu propriul punct de vedere, cu atât mai mult cu cât motivele care stau la baza respectivei tranzacții nu țin întotdeauna de raționamente pur economice.
- 94 Rezultă că reclamantele nu au demonstrat cum putea concentrarea să cauzeze un prejudiciu concurenței pe piața comunicațiilor rezidențiale.
- 95 În consecință, reclamantele nu au demonstrat că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere considerând că respectiva concentrare nu ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă referitor la serviciile de comunicații rezidențiale.
- 96 În plus, în măsura în care reclamantele reproșează Comisiei că nu a explicat motivele care au determinat-o să se îndepărteze de la practica sa decizională anterioară, este suficient să se amintească faptul că, spre deosebire de deciziile anterioare, prezenta speță nu se caracterizează prin prezența unor constrângeri tehnice sau economice care împiedică utilizatorii să descarce mai multe software de comunicații simultan (a se vedea punctul 79 de mai sus). Prin urmare, nu poate fi vorba de nicio schimbare de politică pe care Comisia ar fi trebuit să o motiveze în decizia atacată. Argumentul referitor la încălcarea articolului 296 TFUE pe care reclamantele îl prezintă în susținerea primului lor motiv trebuie, așadar, respins.
- 97 În aceste condiții, primul motiv trebuie respins în totalitate.

Cu privire la al doilea motiv, referitor la efectele de conglomerat ale operațiunii de concentrare pe piața comunicațiilor profesionale

- 98 Rezultă din decizia atacată că anumite părți terțe și-au exprimat, în cursul procedurii administrative, temerea că respectiva concentrare produce efecte de conglomerat pe piața comunicațiilor profesionale. Unul dintre efectele denunțate ar privi crearea de către noua entitate a unei legături privilegiate între

baza de utilizatori ai Skype și produsul Lync al Microsoft. Această integrare preferențială ar conferi noii entități un avantaj concurențial în rândul utilizatorilor profesioniști, în special al celor care operează centre de apel.

- 99 Comisia a considerat în decizia atacată că această temere nu este justificată. În primul rând, noua entitate nu ar avea capacitatea de a urma o astfel de strategie pentru că Skype nu ar fi un produs adaptat nevoilor întreprinderilor care operează centre de apel. În continuare, această entitate nici nu ar fi motivată să împiedice întreprinderi care utilizează alte servicii de comunicații profesionale să contacteze utilizatorii Skype. Aceste întreprinderi ar păstra posibilitatea de a descărca aplicația Skype gratuit. În plus, Skype nu ar fi un produs indispensabil pentru operatorii de centre de apel, deoarece ar exista numeroase alte soluții care ar permite comunicarea cu consumatorii. În cele din urmă, ar fi improbabil să se poată produce efecte anticoncurențiale în următorii trei ani, în măsura în care Lync se confruntă cu concurența din partea altor mari jucători de pe piață, cum ar fi Cisco și IBM.
- 100 Reclamantele susțin că Comisia nu a luat în considerare strategia de excludere pe care noua entitate ar putea să o urmeze pe piața comunicațiilor profesionale prin crearea unei interoperabilități exclusive sau preferențiale între produsele Lync și marea bază de clienți ai Skype. Această strategie ar permite noii entități poziționarea Lync ca singurul produs capabil să satisfacă cererea în creștere din partea unor mari utilizatori profesioniști care doresc să poată interacționa cu clienții lor și cu alte contacte profesionale. În acest scop, noua entitate ar putea, după modelul practicilor anterioare de excludere ale Microsoft, să își valorifice poziția de forță pe piețe conexe celei a comunicațiilor profesionale, precum și să se integreze oferta Lync cu alte produse Microsoft. Prin omisiunea de a examina această strategie în mod mai aprofundat și prin ignorarea acestei cereri în creștere, Comisia și-ar fi motivat în mod eronat decizia și ar fi săvârșit mai multe erori în aprecierea legăturii existente între piața rezidențială și piața profesională, pe care Skype ar fi, în plus, foarte bine reprezentată.
- 101 În primul rând, reclamantele contestă că noua entitate nu are capacitatea de a bloca piața. Aspectul pertinent nu ar fi acela de a cunoaște dacă Skype este un produs pentru centre de apel, ci acela prin care se urmărește să se stabilească capacitatea noii entități de a modifica gradul de interoperabilitate în favoarea propriilor servicii și produse. Or, Comisia ar fi recunoscut în considerentul (143) al deciziei atacate că aceasta este situația.
- 102 În al doilea rând, reclamantele susțin că Comisia a săvârșit de asemenea o eroare în ceea ce privește motivația noii entități de a bloca piața. Comisia și-ar fi întemeiat analiza cu privire la această motivație pe premise eronate. Nu ar fi vorba despre aspectul de a ști dacă Skype este un produs indispensabil, ci dacă integrarea Skype și a Lync ar face din acesta din urmă un produs indispensabil pentru a acesa enorma bază de utilizatori ai Skype și, prin urmare, un produs indispensabil pentru a satisface așteptările utilizatorilor de comunicații profesionale care ar dori să poată comunica cu utilizatorii Skype. În lipsa unei interoperabilități cu Skype, concurenții Lync nu ar avea alte posibilități reale. Astfel, faptul că Skype este încă disponibil gratuit ca aplicație care poate fi descărcată nu ar răspunde preocupării cauzate de o interoperabilitate preferențială între Skype și Lync. În plus, în contextul altor cazuri care au implicat-o pe intervenientă, Comisia însăși ar fi constatat că utilizatorii sunt în general reticenți în a descărca diverse aplicații software pentru o aceeași funcție. În sfârșit, reclamantele susțin că Comisia nu a acordat nicio atenție motivelor care au condus intervenienta să ofere 8,5 milioane de dolari pentru achiziționarea Skype și care ar viza în mod precis legătura privilegiată dintre Skype și Lync, ignorând în special declarațiile anumitor reprezentanți ai intervenientei. Această omisiune este cu atât mai surprinzătoare având în vedere antecedentele sale. Întreprinderea menționată ar fi fost deja condamnată în repetate rânduri pentru practici de excludere și ar bloca în continuare interoperabilitatea propriilor produse cu cele ale concurenților săi.
- 103 În al treilea rând, în opinia reclamantelor, analiza efectelor unei strategii de excludere este viciată prin erori de apreciere. Comisia nu doar ar fi subestimat importanța Lync pe piața comunicațiilor profesionale în cursul procedurii administrative, ci ar fi ignorat deopotrivă faptul că Lync era oferită în combinație cu sistemul de operare Windows Server și cu alte produse Microsoft pentru care noua

entitate deține o poziție de forță. În cele din urmă, punerea în aplicare a unei interoperabilități preferențiale sau exclusive între Lync și Skype ar putea fi deosebit de dăunătoare pe piețe caracterizate prin efectele de rețea.

104 Comisia și intervenienta susțin că argumentele reclamantelor sunt neîntemeiate.

105 În susținerea celui de al doilea motiv, reclamantele invocă, în esență, două obiecții.

106 Prima obiecție este întemeiată pe încălcarea obligației de motivare astfel cum rezultă aceasta din articolul 296 TFUE. Potrivit reclamantelor, decizia atacată nu răspunde argumentelor pe care Cisco și alte părți interesate le-au avansat în cadrul procedurii administrative cu privire la strategia de excludere pe care noua entitate ar fi înclinată să o urmeze.

107 A doua obiecție privește eroarea vădită de apreciere pe care Comisia ar fi săvârșit-o prin înlăturarea preocupărilor în materie de concurență evocate la punctul anterior. Potrivit reclamantelor, Comisia nu ar fi luat în considerare efectele de conglomerat rezultate din concentrare. Comisia ar fi ignorat în special capacitatea și motivația noii entități de a-și folosi poziția pe piața comunicațiilor rezidențiale ca pârghie pentru a denatura concurența pe piața comunicațiilor profesionale.

– Cu privire la motivare

108 Reiese dintr-o jurisprudență constantă că motivarea impusă de articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul (Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 166). În această privință, Comisia nu este obligată, în motivarea deciziilor pe care trebuie să le adopte pentru a asigura aplicarea normelor de concurență, să ia poziție cu privire la toate argumentele pe care le invocă persoanele interesate în susținerea cererii lor. Este suficient ca aceasta să expună faptele și considerațiile juridice care au o importanță esențială în economia deciziei (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1995, BEMIM/Comisia, T-114/92, Rec., p. II-147, punctul 41 și jurisprudența citată). Problema dacă motivarea unui act respectă condițiile impuse de articolul 296 trebuie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în funcție de contextul său, precum și de ansamblul de norme juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 63, Hotărârea din 22 iunie 2004, Portugalia/Comisia, C-42/01, Rec., p. I-6079, punctul 66, și Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, Rep., p. I-2577, punctul 79).

109 În mod similar, gradul de precizie a motivării unei decizii trebuie să fie proporțional cu posibilitățile materiale și cu condițiile tehnice și de timp în care aceasta trebuie adoptată (Hotărârea Curții din 1 decembrie 1965, Schwarze, 16/65, Rec., p. 1081, 1096 și 1097, și Hotărârea din 14 februarie 1990, Delacre și alții/Comisia, C-350/88, Rec., p. I-395, punctul 16, Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 167). În consecință, Comisia nu își încalcă obligația de motivare dacă nu include în decizia sa o motivare precisă cu privire la evaluarea unui anumit număr de aspecte ale concentrării care îi par în mod evident a nu avea legătură cu cauza, lipsite de semnificație sau în mod clar secundare pentru evaluarea acesteia din urmă (Hotărârea Comisia/Sytraval și Brink's France, citată anterior, punctul 64, și Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 167). O astfel de cerință ar fi astfel în mod dificil compatibilă cu imperativul celerității și cu termenele scurte de procedură care sunt obligatorii pentru Comisie atunci când își exercită puterea de control al operațiunilor de concentrare și care fac parte din împrejurările speciale ale unei proceduri de control al acestor operațiuni (Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 167).

- 110 În consecință, Comisia nu este obligată să răspundă la toate argumentele prezentate de părți și de terți în cursul procedurii administrative, nici să furnizeze o motivație precisă cu privire la aprecierea din partea sa a acestor argumente.
- 111 În speță, Comisia a răspuns la argumentele prezentate de Cisco și de alte părți interesate în considerentele (213)-(221) ale deciziei atacate. Deși este cert că această motivare este succintă, nu este totuși contrară cerințelor articolului 296 TFUE, având în vedere contextul specific al speței.
- 112 Astfel, trebuie arătat că Comisia menționează că a primit un număr relativ ridicat de observații din partea unor terți pe care a trebuit să le examineze într-un termen relativ scurt. În plus, teoria efectelor de conglomerat invocată de Cisco în cursul procedurii administrative este complexă și abstractă (a se vedea punctele 124-127 de mai jos), în timp ce concentrările care conduc la conglomerate nu generează în general probleme de concurență (a se vedea punctele 115 și 116 de mai jos).
- 113 În astfel de condiții, ar fi excesiv să se impună o descriere mai detaliată a fiecăruia dintre aspectele care stau la baza analizei teoriei efectelor de conglomerat în decizia atacată. Comisia putea, așadar, să se mulțumească să răspundă în mod sumar argumentelor Cisco, cu atât mai mult cu cât aceasta a putut înțelege perfect raționamentul, astfel cum stă mărturie prezenta acțiune.
- 114 În consecință, primul aspect al celui de al doilea motiv trebuie respins ca neîntemeiat.
- Cu privire la existența unei erori vădite de apreciere
- 115 Pentru a preciza criteriile sale de apreciere astfel cum sunt impuse de articolul 2 din Regulamentul nr. 139/2004 în domeniul concentrărilor care generează efecte de conglomerat, Comisia a publicat Orientări privind evaluarea concentrărilor neorizontale în conformitate cu Regulamentul Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (JO 2008, C 265, p. 6). Reiese din cuprinsul punctelor 11 și 92 din aceste orientări că respectivele tipuri de concentrări nu implică întreprinderi concurente, astfel încât aceste concentrări sunt mai puțin susceptibile să creeze probleme de concurență decât concentrările orizontale. În plus, acestea pot permite părților în cauză să realizeze câștiguri de eficacitate.
- 116 Cu toate acestea, concentrările care generează efecte de conglomerat pot, în anumite circumstanțe, să ridice probleme de concurență. Aceasta se poate întâmpla în special atunci când concentrarea permite noii entități să urmeze o strategie de blocare a pieței. Astfel, în conformitate cu punctul 93 din Orientările privind evaluarea concentrărilor neorizontale în conformitate cu regulamentul Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi, se poate produce o blocare a pieței în cazul în care combinația de produse pe piețe conexe conferă entității care rezultă în urma fuziunii capacitatea și motivația de a exploata, printr-un efect de pârghie, poziția solidă pe care o ocupă pe o piață pentru a bloca concurența pe o altă piață. Potrivit jurisprudenței, acest efect pe cealaltă piață trebuie să fie previzibil într-un viitor relativ apropiat pentru ca concentrarea să ridice probleme de concurență în temeiul Regulamentului nr. 139/2004 (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 25 octombrie 2002, Tetra Laval/Comisia, T-5/02, Rec., p. II-4381, punctele 148-153).
- 117 În ceea ce privește dovada unor astfel de efecte de conglomerat, potrivit jurisprudenței, calitatea elementelor de probă prezentate de Comisie pentru a stabili necesitatea unei decizii de declarare a acestei operațiuni ca fiind incompatibilă cu piața comună este deosebit de importantă. Astfel, aprecierea unei concentrări de tip „conglomerat” se bazează pe o analiză prospectivă în care luarea în considerare a trecerii unei perioade extinse în viitor, pe de o parte, și efectul de pârghie necesar pentru existența unui obstacol semnificativ în calea unei concurențe efective, pe de altă parte, implică

faptul că legăturile de la cauză la efect sunt dificil de deosebit, nesigure și greu de dovedit (Hotărârea Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, citată anterior, punctul 50; a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Tetra Laval, citată anterior, punctul 44).

- 118 Trebuie amintit de asemenea că Comisia nu poate declara o concentrare incompatibilă cu piața internă decât dacă obstacolul semnificativ în calea concurenței este consecința directă și imediată a concentrării. Un astfel de obstacol care ar rezulta din deciziile viitoare ale entității rezultate în urma fuziunii poate fi considerat consecință directă și imediată a concentrării, în cazul în care modificarea caracteristicilor și a structurii pieței cauzate de concentrare face posibil și rațional din punct de vedere economic acest comportament viitor (Hotărârea Tribunalului din 6 iunie 2002, Airtours/Comisia, T-342/99, Rec., p. II-2585, punctul 58; a se vedea în acest sens Hotărârea Gencor/Comisia, citată anterior, punctul 94).
- 119 În speță, reclamantele denunță în special posibilitatea noii entități de a denatura condițiile de concurență pe piața comunicațiilor profesionale în favoarea Lync asigurând o interoperabilitate preferențială a acestui produs cu Skype și, astfel, cu marea bază de utilizatori ai acestui software de comunicații.
- 120 Este cert că această interoperabilitate nu era încă asigurată la data adoptării deciziei atacate și că încă necesita o muncă de inovație relativ lungă și complexă. Potrivit informațiilor furnizate de intervenientă și care nu au fost repuse în discuție de reclamante, crearea unei punți informatice între Lync și Skype ar trebuie să se finalizeze abia în 2013. În plus, prezumând că această muncă se finalizează în termenele prevăzute, noua entitate ar trebui să desfășoare în continuare un efort de comercializare a noului produs către clienții profesioniști care ar putea fi interesați. Prin urmare, acest demers comercial ar trebui să se deruleze în cursul anului 2014. În sfârșit, pentru ca efectele anticoncurențiale cu privire la care reclamantele manifestă temeri să se poată produce în același an, Comisia făcând referire la o perioadă de trei ani de la data adoptării deciziei, ar fi în continuare necesar ca acest demers să fie încoronat de un succes comercial de o asemenea amploare încât să încline, aproape instantaneu, piața comunicațiilor profesionale în favoarea Lync și încât să permită noii entități blocarea acestei piețe. Acest succes comercial ar implica o schimbare substanțială a poziției operatorilor pe piață și ar însemna în special că cota de piață a Lync pe piața comunicațiilor profesionale, care era de 16 % în 2011, să evolueze în mod semnificativ în comparație cu cea a Cisco, care era de 32 % în același an.
- 121 Efectul de blocare cu privire la care reclamantele manifestă temeri depinde, așadar, de o serie de factori despre care nu există nicio certitudine că pot surveni, toți, într-un viitor suficient de apropiat pentru ca analiza prospectivă a efectelor concentrării să nu devină pur speculativă (a se vedea punctul 116 de mai sus). În această privință, după cum s-a menționat la punctul anterior, Comisia a făcut referire la o perioadă de trei ani de la data adoptării deciziei. Această perioadă, pe care, de altfel, reclamantele nu au contestat-o, este relativ lungă atunci când este vorba, precum în speță, despre un sector de tehnologii noi caracterizate prin cicluri de inovare relativ scurte. În sfârșit, raționamentul reclamantelor nu doar se bazează pe evenimente viitoare și incerte, ci face deopotrivă abstracție de posibilitatea ca concurenții noii entități să își adapteze politicile comerciale și tehnologice pentru a anticipa și pentru a contracara o eventuală strategie de blocare.
- 122 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că efectele de blocare a pieței denunțate de reclamante sunt prea nesigure pentru a fi considerate o consecință directă și imediată a concentrării.
- 123 Mai mult, chiar dacă efectele negative cu privire la care reclamantele manifestă temeri ar putea fi considerate o consecință a concentrării, nu se poate concluziona, pentru motivele expuse în continuare, că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin înlăturarea existenței unor îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea concentrării cu piața internă.

- 124 Fiind vorba, în primul rând, de capacitatea noii entități de a bloca piața, trebuie, mai întâi, remarcat că explicațiile furnizate de reclamante cu privire la avantajul concurențial de care ar dispune noua entitate sunt în continuare vagi. Aparent, prin integrarea Lync și a bazei de utilizatori ai Skype, noua entitate ar dispune prezumtiv de un avantaj comercial semnificativ pe piața comunicațiilor profesionale. Astfel, o asemenea integrare ar permite utilizatorilor profesioniști să comunice, mai ales vizual, cu clienții lor și cu alte contacte profesionale, cum ar fi furnizorii și distribuitorii, utilizând același software cu cel utilizat pentru comunicațiile din cadrul întreprinderii.
- 125 Reclamantele nu prezintă însă nicio dovadă concretă a existenței, a amplitudinii sau a evoluției cererii pentru un astfel de produs. Acestea fac trimitere la informațiile pe care Cisco le-a prezentat Comisiei în cursul procedurii administrative, care se limitează să menționeze numele câtorva mari întreprinderi sau sectoare care ar intenționa să comunice cu utilizatorii Skype, fără a preciza totuși dacă aceste intenții se referă la viitorul produs care integrează Lync și Skype. În schimb, intervenienta a prezentat indicații concrete referitoare la lipsa de interes din partea unor clienți ai Lync pentru un instrument de comunicații prin mesagerie instant.
- 126 În al doilea rând, chiar dacă ar exista o cerere reală și semnificativă pentru un instrument de comunicații precum cel rezultat dintr-o integrare a Lync și a Skype, reclamantele nu explică motivele pentru care utilizatorii profesioniști ar dori să comunice în mod precis cu utilizatorii Skype. Acestea se limitează să invoce marea bază de utilizatori ai Skype și o poziție dominantă a noii entități pe piața comunicațiilor rezidențiale, în special pentru comunicațiile video pe PC care funcționează cu Windows. După cum arată în mod întemeiat Comisia, întreprinderile eventual interesate de un instrument de comunicații integrat ar dori, în primul rând, să comunice cu consumatorii produselor și ai serviciilor lor, iar nu cu utilizatorii Skype. Or, nu ar rezulta în mod clar dacă acești utilizatori sunt de asemenea clienți actuali sau potențiali ai întreprinderilor care pot achiziționa produsul rezultat din integrarea Lync și a Skype și, cu atât mai puțin, că respectivii utilizatori doresc să comunice vizual cu aceleași întreprinderi.
- 127 Pe de altă parte, presupunând că utilizatorii Skype constituie un grup de consumatori interesant din punct de vedere comercial, Skype nu permite întreprinderilor să promoveze în mod activ vânzarea către aceștia. Într-adevăr, astfel cum au arătat Comisia și intervenienta, nu este posibilă intrarea în contact cu utilizatorii Skype, care folosesc de obicei un pseudonim, fără permisiunea prealabilă din partea acestora. Invers, în cazul în care interesul comercial al produsului rezultat din integrarea Lync și a Skype constă în posibilitatea utilizatorilor Skype de a contacta întreprinderile care le vând produse și servicii, reclamantele nu furnizează totuși nicio precizare cu privire la avantajul comercial al acestui produs integrat în raport cu alte moduri de comunicare între întreprinderi și consumatori, cum ar fi telefonia tradițională. Astfel, Comisia și intervenienta observă în mod întemeiat, că nu este plauzibil, ca urmare a existenței acestor alte moduri de comunicare, ca produsul rezultat din integrarea Lync și a Skype să devină indispensabil pentru întreprinderile care doresc să comunice cu consumatorii lor. De asemenea, trebuie remarcat că aplicația Skype rămâne disponibilă și poate fi descărcată după operațiunea de concentrare și, prin urmare, este foarte posibil ca orice întreprindere să permită clienților săi să o contacteze prin Skype indicând numele său de identificare Skype pe produsele sale, în publicitate și pe site-ul său internet. Pentru a comunica cu utilizatorii Skype, nu va fi necesar ca o întreprindere să dețină produsul rezultat din integrarea Lync și a Skype.
- 128 În al treilea rând, în ipoteza în care produsul rezultat din integrarea Lync și a Skype ar conferi noii entități un avantaj comercial real, această entitate tot nu va avea capacitatea de a urma o strategie de blocare a pieței. Pe de o parte, rezultă din analiza primului motiv că operațiunea de concentrare nu ridică îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea sa cu piața internă în ceea ce privește serviciile de comunicații rezidențiale. Pe de altă parte, astfel cum s-a arătat la punctul 121 de mai sus, concurenții Lync, printre care Cisco, continuă să aibă suficient timp pentru a dezvolta politici comerciale care vizează contracararea strategiei de blocare a pieței, pe care noua entitate ar putea decide eventual să o urmeze. Astfel, acești concurenți ar putea adapta propriile prețuri, calitatea sau funcționalitățile

produselor lor sau ar putea face apel la serviciile altor mari furnizori de servicii de comunicații rezidențiale, cum ar fi Facebook, Twitter și Google. Trebuie semnalat în această privință că numeroase întreprinderi sunt deja conectate la asemenea rețele, astfel cum susține intervenienta.

- 129 Reclamantele nu pot contesta puterea de piață redusă a noii entități referindu-se la considerentul (143) al deciziei atacate, potrivit căruia Comisia a recunoscut capacitatea Microsoft de a desfășura politici de blocare a pieței. Astfel, acest considerent nu privește piața comunicațiilor profesionale, ci piața comunicațiilor rezidențiale și în special posibilitatea noii entități de a combina alte produse ale Microsoft, în speță Windows, Windows Internet Explorer sau Microsoft Office, cu Skype.
- 130 În plus, reclamantele nu au prezentat niciun element care să permită să se demonstreze că noua entitate avea capacitatea de a se angaja în strategia de blocare a pieței pe care acestea o denunță.
- 131 În ceea ce privește, în al doilea rând, motivația noii entități de a urma o asemenea strategie, trebuie amintit că reclamantele nu au prezentat niciun element concret referitor la câștigurile pe care i le-ar putea genera această strategie noii entități. Acestea se limitează să facă trimitere la dimensiunea mare a bazei de utilizatori ai Skype, la valoarea tranzacției care se ridică la 8,5 miliarde de dolari, la anumite declarații ale directorului executiv al Microsoft și la practicile de excludere anterioare ale acesteia.
- 132 Or, în lipsa oricărei informații cu privire la existența, la întinderea și la natura cererii pentru un produs care integrează Skype și Lync, este dificil și chiar imposibil să se aprecieze dacă o strategie de excludere se poate dovedi profitabilă pentru noua entitate. În plus, în măsura în care Skype rămâne disponibilă ca software descărcabil pentru toți utilizatorii, inclusiv pentru întreprinderi, este de asemenea dificil să se răspundă la întrebarea dacă aceste întreprinderi vor prefera produsul integrat unui sistem de comunicații profesionale concurent pe care vor fi descărcat aplicația Skype. Trimiteri la practici comerciale anterioare care se referă la alte piețe decât cele ale comunicațiilor rezidențiale, la valoarea tranzacției și la declarații generale ale anumitor reprezentanți ai Microsoft nu pot palia aceste deficiențe.
- 133 Prin urmare, nu există factori concreți care să permită concluzia că noua entitate ar fi motivată să pună în aplicare o strategie de blocare a pieței.
- 134 În ceea ce privește, în al treilea rând, incidența globală probabilă a unei asemenea strategii asupra prețurilor și asupra alegerii, trebuie amintit, întocmai Comisiei și intervenientei, că prezența Lync pe piața comunicațiilor profesionale este cu siguranță semnificativă, dar este mai mică decât cea a concurenților săi și în special decât cea a Cisco. În măsura în care punerea în aplicare a strategiei va dura mai mulți ani (a se vedea punctele 120 și 121 de mai sus), nu era previzibil la data adoptării deciziei atacate ca o astfel de strategie să poată conduce la o inversare a raporturilor concurențiale în favoarea Lync în anii care urmează acestei adoptări.
- 135 Faptul că Lync poate fi vândută în combinație cu alte produse din gama Microsoft nu schimbă cu nimic această constatare, deoarece o astfel de strategie de vânzări nu depinde de concentrarea în cauză în decizia atacată.
- 136 În consecință, Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită în aprecierea efectelor de conglomerat pe piața comunicațiilor profesionale.
- 137 Trebuie să se respingă, așadar, al doilea aspect al celui de al doilea motiv ca neîntemeiat și, prin urmare, al doilea motiv în totalitate.
- 138 Având în vedere cele de mai sus, cererea în anulare a deciziei atacate trebuie respinsă.

139 În sfârșit, în ceea ce privește primul capăt de cerere, reclamantele solicită, în esență, Tribunalului să adopte o măsură de organizare a procedurii prin care Comisia să fie obligată să îi furnizeze toate documentele referitoare la negocierile privind comunicările dintre aceasta și părțile la operațiune cu privire la eventualele angajamente de interoperabilitate. În măsura în care reiese din cele de mai sus că Comisia nu a săvârșit nicio eroare vădită de apreciere prin aprobarea concentrării în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 139/2004, nu mai este necesar să se ridice întrebarea, în cadrul prezentei acțiuni, cu privire la aspectul dacă Comisia a putut avea eventual discuții cu privire la angajamentele de interoperabilitate. Tribunalul consideră în consecință că nu este necesar să adopte măsura de organizare a procedurii vizată de primul capăt de cerere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

140 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei și ale intervenientei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Cisco Systems Inc. și Messagenet SpA suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană și de Microsoft Corp.**

Papasavvas

van der Woude

Wetter

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 11 decembrie 2013.

Semnături

Cuprins

Situația de fapt	2
Părțile la procedură	2
Procedură administrativă	2
Conținutul deciziei atacate	2
Procedura și concluziile părților	3
În drept	5
Cu privire la admisibilitate	5

Cu privire la fond	7
Cu privire la cerințele în materie de probe ale Comisiei și la intensitatea controlului jurisdicțional	7
Cu privire la primul motiv, referitor la efectele orizontale ale operațiunii de concentrare pe piața comunicațiilor rezidențiale	8
– Cu privire la cota de piață	10
– Cu privire la efectele de rețea	12
Cu privire la al doilea motiv, referitor la efectele de conglomerat ale operațiunii de concentrare pe piața comunicațiilor profesionale	14
– Cu privire la motivare	16
– Cu privire la existența unei erori vădite de apreciere	17
Cu privire la cheltuielile de judecată	21